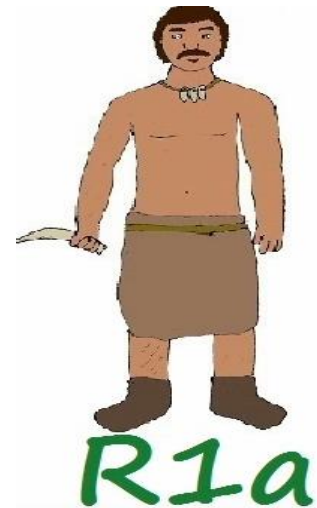

1. Kes äratas 24.02.2021 Kadriorus Tallinnas oma naabrid Eesti hümnitromboonil mängimisega?

2. Esimesed Eestit asustanud inimesed jõudsid kohale jääaja lõppemisel ca 10 000 aasta eest – nn kammkeraamika kultuuri esindajad. Hilisneoliitikumis, umbes 4800 aastat tagasi jõudis Eestisse nöörikeramika kultuur, mis tõi kaasa põlluharimise ja karjakasvatuse. Etnogeneesi uuringutest on selgunud, et oli tegemist küttidest-korilastest geneetiliselt sootuks erinevate inimestega – just nöörikeramika kultuuriga saab seostada ka tänapäeva Eestis ühe levinuima isaliini, Y-kromosoomi R1a haru Euroopasse (ja Eestisse) jõudmist. **Millisest piirkonnast nöörikeramika kultuuri esindjad Läänemere kallastele tulid?**

3. Jääme veel etnogeneesi juurde. Slaavlusega on Venemaal vähe ühist. Ka ukrainlased ei pea venelasi slaavlasteks, vaid barbaarseteks asiaatideks, nii verelt, väärtustelt kui ka hingelaadilt millekski võõristust tekitavaks. Venelased oma julmuses ja jõhkruks on mentaalselt mongoli hordi pärijaid, tapjad ja vägistajad, sootuks teistsuguse vaimse ruumi kehastajad, oht kõigele sellele, mida ukrainlased peavad omaks. Lühidalt võiks selle kokku võtta nii: vene rahvas on sulatatud kokku eeskätt .....ja türgitatari rahvastest, nii üks kui ka teine on lisaks vorminud ka venelaste kultuurilist palet, loomust ja maailmapilti. **Mis rahvusgrupp on venelaste kujunemisel oluline turgi rahvaste kõrval?**

4. Milline on vene rahva suhe slaavi keelelis-kultuurilise ruumiga? Vene keelt loetakse samuti slaavi keelte hulka kuuluvaks ja see pole vale. Kuid vene keel ei kuulu ukraina keelele lähimate keelte hulka. Kui võtta aluseks sõnavara või vähemasti sõnatüvede kattuvus, siis lähim on ukraina keelele valgevene keel (kattuvus 84 protsenti), järgnevad .....(70 protsenti) ja .....(66 protsenti). Alles seejärel tuleb vene keel (kattuvus 62 protsenti). Oma tegelikeks vendadeks peavad ukrainlased hoopis valgevenelasi. Mitte üksnes sarnase keele, vaid lähedase kultuuri ja ühise ajaloo tõttu läbi pikkade sajandite. **Mis keeled on ukraina keelele sarnasuse osas 2. ja 3.kohal? 2 õiget – 2p ja pool vastust – 1p.**

5. Vanad roomlased ütlesid – *nomen est omen* - nimi on märk. Küsitavad on olendite rass, kes on orjastatud kurjade valitsejate poolt ja ohustavad vabu rahvaid. J.R.R. Tolkien kasutas neid kirjandusliku vahendina, et esindada "vaenlase näotuid sõdureid", integreerides nende konstruktsiooni korruptsiooni ja vaimse allakäigu metafoori. Ukrainlased kutsuvad sama nimega Venemaa sõdureid. **Nimetage!**

6. Kuulete Kiievi Etno-Trio esituses rahvalaulu Ворон /Vares/, mis on saanud tugevaid mõjutusi välismaisest kultuuriruumist. **Kust pärinevad need mõjutused?** Vihjeks – mõjutused on seotud Kiievi-Vene valitsejatega keskajal.

Kyiv Ethno Trio - Ворон (The Raven)

<https://www.youtube.com/watch?v=ENw-C1-e2og>

7. Ida-slaavi paganluse perioodi jumalate panteoni moodustasid Veles, Khors, Dazhbog, Semargl, Stribog, Mokosh ja .....

Nimetage slaavi mütoloogia panteoni peajumal: äikese- ja kõuejumal!

8. Kiiev on üks vanimaid linnu Ida-Euroopas. Legendi järgi asutasid linna aastal 482 vennad Kõi, Štšek ja Horiv ning nende õde Lõbied. Linn nimetati vanima venna järgi. Nimi “kõi, ka kii” tähendas suurt keppi, posti, mille otstarve oli jõepõhja rammituna veesõidukite kinnituskoh. Huvital kombel sõnatüvi “kii” on leidnud kasutust ka meie kandis, ja nimelt, on ühe jumala sõjariista nimi kiiora. **Kelle sõjariist on kiiora?**

9. Läbi aastasade on Venemaale omane ajaloosündmuste võltsimine, ja seda ka ida-slaavlaste ristiusustamise osas. Nestori-kroonika sündmusi “kohendati” Ivan IV ja hiljem Romanovite ajal. Käibiv versioon väidab, et suurvürst Vladimir Svjatoslavovits “Punane Päike” ristiti aastal 988 ja seejärel kogu Kiievi-Vene, ei vasta tõele. **Mis nimelises Krimmi linnas “esmaristimine” toimus?** Sobiv on nii slaavi kui ka kreeka transkriptsioon. Vihjeks veel, et samanimeline linn asub tänapäeval Dnepri deltas 70 km kaugusel Mustast merest, on oma nimelise oblasti keskus ja 21.märtsi seisuga vallutatud orkide poolt.

Государи Всероссийские Владимир Владимирович и Владимир I Святославович

Väidetavalt pidid sarnanema

10. Kiievi-Vene kuldaeg lõppes aastal 1240, kui linna vallutas ja tegi maatasa mongoli-tatari khaan. **Kes juhtis vallutajate horde tookord?**

Teguviisilt sarnanevad

11. Kuulete. näete lõiku Poolas tehtud filmist “Tule ja mõõgaga”, mis on tehtud nobelisti Henryk Sienkiewiczi 1884. aastal ilmunud ajaloolise romaani järgi. Mõlemad käsitlevad aastatel

1648–1654 kasakate ülestõusu Rzeczpospolita ülemvõimu vastu ja kasakate riigi loomist. **Mis nimeline ukraina hetman juhtis ülestõusu?** Tõsi, läks hiljem koostööle Venemaaga – seetõttu peetakse teda ka reeturiks, sarnane olukord K. Pätsi tegevuse hindamisega?! Kiievi kesklinnas on talle püstitatud ratsamonument. Ukrainian Cossack March

<https://www.youtube.com/watch?v=EIXctSrNxWA>

12. Ukraina inimest halvustav nimetus “hoholl” pärineb teadagi Venemaalt – ukrainlased jaotuvad neil üleüldse kas “hohollideks” või “bandeeralasteks”. Tegelikult ei halvusta ei üks ega teine nimetus kuigivõrd! “Bandeeralasega” on pilt selge – tuletis Stepan Bandeera nimest. **Milline on aga “hoholli” etümoloogia?** Ka pildil on ta näha ja tähistab eksklusiivsesse rühma kuulumist.

13. Ajaloost võib leida ka lahingu, kus ukraina kasakad ja ja mitmetki Eesti- ja Liivimaa pojad sõdisid koos venelaste vastu. Lahing toimus Põhjasõja ajal 1709, kus Peeter I vägedele vastandusid Rootsi kuninga Karl XII väed, kelle liitlasteks olid kasakad hetman Ivan Mazepa juhtimisel – Rootsi lubas neile iseseisvat riiki. Rootsi kuninga Carl Gustav Rehnskiöldi 20 000 meheline korpus oli moodustatud enamuses soomlastest ning eesti- ja liivimaalastest. **Nimetage see Põhjasõja kulgu enim mõjutanud lahing!**

14. Kes kirjutas 1831. aasta augustis patriootilise oodi „Venemaa laimajatele“ („Клеветникам России“), milles õiendas arveid jõududega, kes kritiseerisid Venemaa tegevust Poola ülestõusu mahasurumisel? Lääne-Euroopas, iseäranis aga Prantsusmaal, kõlasid häälid, mis nõudsid Venemaa korralekutsumist. Võib-olla isegi Lääne vägede kohalesaatmist.

„Что возмутило вас?

Волнения Литвы?

Оставьте: это спор славян между собою,
vaidlus,

Домашний, старый спор, уж взвешенный судьбою.

„Mis teid pahandas?

Рahutused Leedus?

Jätke: see on slaavlaste omavaheline

“ kodune, vana vaidlus, saatuse poolt kaalutud”

Kõlab aktuaalselt. Varssavi asemel on Kiiev, aga muidu „sama viis, teised sõnad“. („русский мир“)

15. Ukraina jaguneb 27 haldusüksuseks: 24 oblastiks, kaheks riikliku alluvusega linnaks (Kiiev ja Sevastopol) ja üheks autonoomseks vabariigiks. **Autonoomse vabariigi nimetamise eest 2 punkti!**

16. Meie oma ukrainlane Ruslan Trockynskyi Ty Zh Mene Pidmanula. Tõlkige laulu pealkiri eesti keelde!

https://www.youtube.com/watch?v=4it1ViBiKB8&list=OLAK5uy_nESsgKkxT66sXfUscrxOlKZw0Xq0AdPjI&index=1

17. Keda loetakse kaasaegse Ukraina kirjanduse rajajaks?
Abiks autoportree ja autogramm.

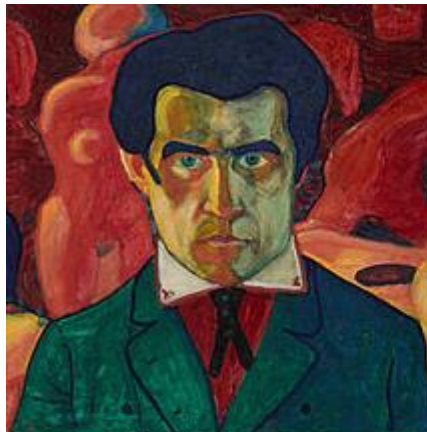
М. Уле-Бренку

nimi on tõesti Ukraina-pärane!

18. 25. veebruaril 2001 osales Ukraina Kaasmaalaskond Eestis mälestustahvli avamisel väljapaistvaimale ukraina poetessile . Mälestustahvel paigaldati Ukraina Suursaatkonna Eestis initsiatiivil majale Kastani 65, Tartus, kus mainekas luuletaja peatus oma külaskäigul sellesse linna. Nimetage ukraina luuletaja ja publitsist, üks ukraina tähtsamaid luuletajaid! Vihjeks –

19. Ukraina kujutavale kunstile on omane multikultuurilisus. Nii on Kiievi lähedal poolakatest vanemate peres sündinud Venemaa maalikunstnik, kunstiteoreetik ja geomeetiline abstraksionist, kes oma stiili nimetas suprematismiks. Tema kuulsaimat maali aastast 1915 teate kõik! Kunstniku nimi ja tema tuntuima maali nimi!?

Autoportree (1912)

Suprematism -Autoportree 1918

20. Koonus küsimus I vihje 3 punkti

LEGO on välja tulnud kujukesega. Kelle kuju?

20. Koonus küsimus II vihje 2 punkti

Sündinud 25. jaanuaril 1978 Krõvõi Rigis. Emakeel on vene keel. Ema töötas insenerina, isa Oleksandr on Vadim Gelmani nimelise Krõvõi Rigi Majandusinstituudi informaatika ja tarkvara kateedri juhataja ja professor. Elas lapsepõlves neli aastat koos vanematega Mongoolias Erdenetis, kuhu pereisa oli saadetud komandeeringusse. Pärast komandeeringut naasis perekond Krõvõi Rigi, kus ta lõpetas inglise keele kallakuga gümnaasiumi, mängis kooliteatris, käis muusikakoolis ja harrastas tõstesporti. Kodulinnas lõpetas ta ka kõrgkooli– Krõvõi Rigi Majandusinstituudi juristi erialal. **Kes?**

20. Koonus küsimus III vihje 1 punkt

Juudi perekonnast pärinev Ukraina “peamine nats”, kes ilmselt peagi saab Nobeli rahupreemia. **Kes?**

21. Üks kuulsamaid kasakalaule *Любо, братці, люблю (махновська пісня)* Nestor Mahnost (Нестор Іванович Махно), kes oli Ukraina anarhokommunist ja Ukraina revolutsiooni juht. Lisaks oma kuulsusrikkale elule kodusõjaaegses Ukrainas, kus ta võitles anarhistile kohaselt kõigi poolt ja vastu, leiutas ta ühe huvitava sõjalise vahendi. Eelmainitud näidatakse igas filmis, mis käsitleb revolutsioonijärgset olukorda endises Vene tsaaririigis. **Millise sõjavahendi leiutajaks peetakse batka Mahnod?**

<https://www.youtube.com/watch?v=u50Aukllse0>

22. Ka varem on Moskva teostanud genotsiidi "natsionalistliku" Ukraina ja ukrainlaste vastu, mis toimus kolme lainena. Esimene oli aastail 1921–1923, teine laine 1932–1933, milles erinevail andmeil hukkus kuni 7 miljonit inimest. Kolmas näljahäda tuli pärast II maailmasõda. Erinevais Ukraina osades oli ebasoodne ilmastik: rahe, üleujutus ja kuivus. Eriti põuane oli 1946. aasta.

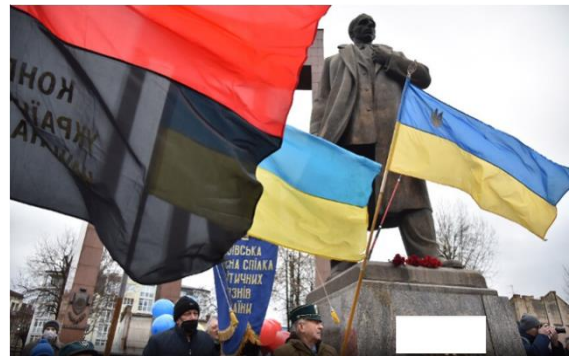
Aastail 1946–1947 suri Ukraina 16 oblastis ligi 800 000 inimest. Samas said Nõukogude Liidult tasuta abi Prantsusmaa, Bulgaaria Poola ja Rumeenia – kokku 105 000 tonni teravilja. Ukrainakeelsest väljendist *морити голодом* tuletatud üldnimetuse eest 2 punkti!

Ei midagi uut kas Mariupol 2022 või Sumõ 1932

23. Ukraina rahvuslaste organisatsioon OUN võttis juba enam kui 80 aasta eest oma ametlikuks tunnushüüdeks „Au Ukrainale!“ ehk „Slava Ukraini!“. OUN-i juhtfiguuriks oli mees, kelle roll Ukraina ajaloos on kõige ambivalentsem. **Nimi!**

24. Stalinlikel sõjavägedel II maailmasõja järgsetel aastatel ei õnnestunudki OUN-i lõplikult purustada. Nn bandeeralased lahkusid NSV Liidust relvastatult kolonnides Veneetsiasse ja sealt..... **Nimetage riik!** Küsitav riik vedas enne ukrainlaste tulekut vilja sisse, aga 3-4 aastat peale uusmigrantide saabumist hakkas vilja eksportima. Samas riigis on ka suurim Tarass Ševtšenko arhiiv. Vihjeks veel, et see riik kuukub NATO-sse.

25. Millises põllumajanduse toodangus on või siis nüüd oli Ukrainal absaluutne juhtpositsioon – toodetakse 55-60% maailmatoodangust

26. Millisel ukraina rahvapillil soleeritakse video esimeses pooles? Näppekeelpillis on ühendatud tsitri ja lauto omadused. Algselt oli pillil 6–12 keelt. 18. sajandiks oli pill arenenud kujule, kus pilli kaelale olid pingutatud neli kuni kuus keelt ja kõlakasti kohale kuni 16 diatooniliselt häälestatud keelt.

ЯрмаК - Вставай (TS Prod.)

<https://www.youtube.com/watch?v=gO8U8UXVIA4>

27. LEGO firma on müüki lasknud oma versiooni inimkonna kõige hävitavamast kokteilist. Esmalt kasutasid seda Prantsuse võõrleegionärid Hispaania kodusõjas. Nemad valmistasid seda käsitsi. 1939.aasta detsembris alustati alkoholitootja Alko tehases masstootmist – valmistati 0,5 miljonit ühikut. Millest on jutt?

28. Millega on sõjaajalukku läinud 07/03/2022 hävitatud patrullkorvett Vassili Bõkov?

29. Naine, kes polnud varem drooni lähedalt näinud, sai heli järgi aru, et tegu pole mingi linnuga. Toas oluks midagi sobivamat, mida aparaadi pihta visata, kuid tegutseda tuli kiiresti: nii haaraski Olena tooli alt esimese kättejuhtuva purgi ja lajatas kõigest jõust drooni pihta. „Pelgasin, et mis siis, kui sealt hakatakse minu pihta tulistama! Kahju nendest ..... Ma ei tea, kust see jutt marineeritud kurkidest tuli.” **Mis olid “laskemoona” 2 põhilist komponenti?** Tavapraktika 2 õiget – 2p ja 1 õige eest ssa 1p.

30. Praeguse seisuga on Poola Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmisega jõudnud maailmas teisele kohale. Mis riik hoiab aga selles arvestuses üle 4 miljoni põgeniku vastuvõtmisega veel I kohta?

31. Kes või mis on Bayraktar ja kust ta pärineb? Seda ei ole ilmselt mõtet küsida. **Küsin hoopis, türgikeelne sõna “bayraktar” eestikeelset vastet!?**

<https://www.youtube.com/watch?v=2EZ4oGlQPTk>

32. Vitali Gerassimov, Anndrei Suhhovetski, Oleg Mitajev, Andrei Mordvitsev – loodan, et nimekiri ei ole veel suletud! Need nimed viitavad venelaste suurima hukkumise suhtarvuga 25% sõjaväelastele. **Ühisnimi?!**

33. Mis on suurima vene elanikonnaga linn väljaspool Venemaa piire? Samas linnas on ka Barabashevo turg, mis on Euroopas suurim – asub 75 hektaril.

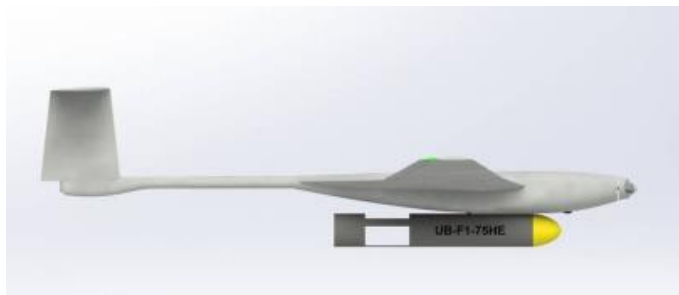
34. Twitter on elevuses uudisest, et kanadalane Wali (ilmselt pole see ka tema pärisnimi) liitus Ukraina vägedega. Veel nädala eest töötas ta Kanadas programmeerijana. Ta jõudis Ukrainasse oma sõbra kutsel, kes omakorda reageeris president Zelenskõi üleskutsele, et teiste riikide sõjaväelased liituks Ukraina armeeaga. Daily Mail vahendab mehe mõtteid: *"Nagu tuletõrjuja, kes kuuleb häirekella,"* kirjeldas Wali oma reaktsiooni sõbra kutsele. Ta jõudis Ukrainasse juba mitme päeva eest. Keskmine näitaja tema erialal päevas on 7, aktiivsel sõjatandril nagu on Ukrainas praegu, võib see number olla 10. "Wali" tulemus on aga 40 päevas. Mis sõjalise eriala tipp on kanadalane Wal?

35. Kui Valgevene suursaadik Ukrainas 18.märtsil riigist lahkus, andis ukrainlasest piirivalvur talle kaasa ühele Uue Testamendi loole viitava kingituse. Millisele piibliloole viidati ja mda kingiti? Tavapraktika 2 õiget – 2p ja 1 õige eest ssa 1p.

36. Lisaks Türgis toodetud Bayraktaridele ja USA Switchblade-kamikadze droonidele on Ukraina vägede varustuses veel Punisher /e.k. karistaja/ nime kandvad droonid, mis on juba sõjategevuses ennast tõestanud. Neid valmistab sõjatehnoloogia ettevõtte UA-Dynamics. Mis riigis toimub karistajate tootmine?

37. Ja Ukraina uue kaitsepühaku nimi on?

38. Kes on pildil olevad kaks Ukraina ja Leedu ametivenda? Ametinimetused ja 2 nime – 2p, 2 õige osise eest saab 1p.

39. Missuguses Ukraina linnas on südantpurustav installatsioon lastevankritega sõjas hukkunud laste mälestamiseks?

40. Koonus küsimus I vihje 3 punkti

Mis muusika kuulete, kõigepealt rock-versioonis?

<https://www.youtube.com/watch?v=SS1jLJCqkCM>
alates 1.42.13 29.lugu NB ainult audio

40. Koonus küsimus II vihje 2 punkti

Mida laulavad lapsed?

<https://www.youtube.com/watch?v=-hmE02eRU2c>

alates 15 sek

40. Koonus küsimus III vihje 1 punkt

"Ще не вмерла України ні слава,ні воля"

<https://www.youtube.com/watch?v=GPsqHmJBKGk>